

SÁRI

FLORIDAI

BAJTÁRSI HIRADÓ

v.B. TAMÁSKA

XII. évfolyam.- 2.szám- 1994.

vitéz Baranchi Tamáska Endre

A zászló felárbocon .

A zászlót felárbocon szokták ereszteni, ha valami gyász van. Májusban Magyarországon szavazott a magyar nép.- Ebben igazat adtak és egyetértettek Wass Alberttel, - amikor a legutóbbi interjújában úgy nyilatkozott, hogy otthon, a régi Hazánkban- nincs jelenleg magyar nemzet, csak magyar nép.

Májusban pedig ez szavazott, amelynek eredményét szomorúan tapasztalhattuk.- Berzsenyi Dániel negyszerű ódájának sorai jutottak eszembe;-

- Romlásnak indult, hajdan erős magyar ...

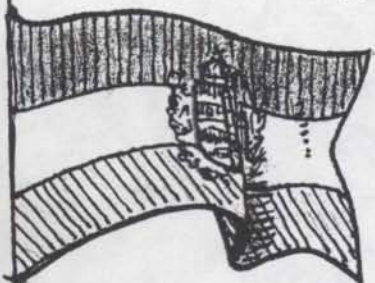
Nem is volt benne ez a vers a magyar iskola könyvekben 45 évig, mert annak sorában igen sokan magukra ismerhettek volna.- Most pedig újra ki kell hagyni az új államvezetésnek, mert annak sorai igen sok személyre kellemetlenek lennének.

Hét idáig jutottunk.... 45 évig próbált harcolni a magyar nemzet nagy többsége azért, hogy a vörös pribékeket lerázza a nyakáról.

Négy évvel ezelőtt végre felragyogott a szabadság csillaga régi Hazánk felett. Mi, távol élő magyarok az Istennek adtuk hálát, hogy ennek bekövetkeztét még elég sokan érthették meg. A magyar nép, úgy látszik, - még mindig nem érett meg arra, hogy szabadságban éljen. Nem tudott magyar nemzetté válni.

Egy tönk szélére juttatott és mindenből kiforgatott, erkölcsileg mélyre süllyesztett országot négy év alatt nem lehetett úgy talpra állítani, mint azt sokan- együgyű módon- magukban elképzelték. - Növekedett az elégedetlenség s azt a baloldal jól ki tudta használni a sejtét javára.

Amikor jött a szovjet puccs Gorbacsov ellen, otthon voltam Magyarországon s láttam azokban a napokban a Népszava lapjai mögé bújt sunyi ábrázatu emberek sugdolódzásait, és már a kerit-

tésre, falra ilyen feliratok is kerültek;... Elvtársak! - újra jövünk!
 Láttam a TV-ben a Csermanek-kádár halálának évfordulóján a temetőben
 menetelő több ezres tömeget vörös zászlók alatt.- Igen-, a baloldal,
 a régi vörösök nem nyugodtak, erősen készültek arra, hogy a kezükből
 kiesett hatalmat újra vissza szerezzék. Ez következett be 1994 májusában.
 Ekkor eresztették zászlómat félárbócra, a nagy magyar gyász jeléül.-

Hát, hol voltak azok a magyarok, akik megjárták a kommunista börtö-
 nöket, AVH-s kínzókamrákat, kényszermunkatáborokat? - Hol voltak azok,
 akiket mindenétől megfosztottak a rákosi-roth és csermanek-kádár banda
 kopói? Nincs már egy családban sem olyan személy, aki a 45 év alatt ta-
 lán csak egy kicsit is szenvedett volna? - Vagy már olyan szabadság-
 harcos rokon sem él, aki tudná, hogy a "pufajkás" horngyula legényei
 miként isvédszták az eí nem menekült "pesti srácokra", hogy azokat a
 csermanek-kádár hóhérainak kezére juttassa? -

Ilyen gyorsan lehet felejteni.- Az 56-os Szabadságharc hőseit ma
 már le kell írni, hisz az új vezetés többsége éppen ezek ellen csinálta
 megtorló intézkedéseit.

Szegény magyar nép! - Együtt érzek azokkal, akikben volt bátor-
 ság, hogy nem a vörösökre adták le szavazataikat, de elítélem azokat a
 gerincteleneket, akik vagy butaságból, vagy félelemből, esetleg a "husos
 fezek" reményében a vörösökre szavaztak s azokat ültették újra a magyar nép
 nyakára, akik ellen 45 évig folyt a harc, majd 1956-ban pedig fegyver-
 rel és dicsőségesen.

Addig, amíg a magyar nép nem lesz újra magyar nemzet, az én zászlóm
 félárbócon marad. -

-1994 májusában -

- - -

/ csend-őr-szem /

- JUNIUS 18. -

=====

Nemzeti ünnep volt Magyarországon 1920- 1944 év végéig.
 1868, június 18.-án született Kenderesen Kormányzó Urunk- vitéz nagybá-
 nyai HORTHY MIKLÓS.-Ez év júniusában is emlékeztünk rá születésnapjának
 126. évfordulóján.

Hála legyen az Úrnak, hamvai tavaly óta magyar földben nyugodhatnak.

+ + +

Magyarország címere, mely egyesíti a
 történelmi Magyarország tartományainak

. nagybányai Horthy Miklós fővezér esküje a Vérmezőn, új
 magyar jövődő kibontakozását jelentette

Örzse rendet csinál

Írta: Fűrj Lajos

— Aggyik csak abbu a mirgesbü, Jani bácsi, néköm is, meg a komáknak.

Igy kezdte minden szombat este Böröcze József, azóta, hogy a gyárban rendesen megkapta a fizetését és a sarki boltban beváltotta a csekket. Ruhára, lakásra, ételre nem sokat költött, de annál többet a kocsmára. Tizedik éve már, hogy egyedül buslakodik, az asszony meg otthon a két gyerekkel. Küldi a csomagokat szaporán, de hát az nem minden. Az nem élet így, az asszony otthon Dörgicse-Akallban, ő meg itt, Amerikában. Hiába próbálta kihozatni, nem ment, az asszonyt nem engedték, mert ő úgy szokott meg, éppen mielőtt becsukták volna, most aztán az asszonyt is szemmel tartják otthon.

A nagy busulásában aztán Böröcze József néhány cimborával minden héten nekikeredett és amit nehéz verejtékes munkával egész héten a kohóban megkeresett, a fizetnivalókon felül maradékot eladnolta. Pedig sokszor éjszaka is dolgozott és szépen keresett.

Az első pohár után megrázkódott, aztán csettintett a nyelvvel.

— Hát nem olyan jó, mint a mi szilvóriumunk, de hát e is megteszi.

A két ivótárs, mindakettő zalai, bólogatott hozzá.

— No, Jani bácsi, hát szomjaztat bennünket, tóccse mán megöccör meg, ne sajnálja tőlünk.

Kiegyenesítette az öt dollárost és magasra emelte a poharakat.

Ezután az előkészítés után tértek át a borra, mert ugye a magyar ember bort iszik.

— Jani bácsi, aggyik csak abuu a három emberes borbu . . .

Mindenki ismerte már a viccet, de azért Böröcze elmondta újból.

— He, he, hát mér is három emberes bor ez, Jani bácsi?

Az őszhaju Jani bácsi, megcsavarta kajla bajuszát.

— Mongya Jóska, hát mér három emberes?

Böröcze József mosolygott a bajusza alatt.

— Hm, hát ugye mifelénk otthon jó bor járja, osztán, ha valakinek nem jó a bora, arra szokjuk mondani, hogy három emberes, mert, hogy négy ember köll hozzá.

Körülnézett az ivóban, hogy figyelik-e.

— Már ugy értem, hogy egy, aki issza, de ugy, hogy két embere fogja, a negyedik meg tölti belé a bort.

Nevettek.

— No hoci azt a három emberes bort.

Jani bácsi a pult alól elővette a félgallonos kaliforniai bort és a boros poharakat.

Az első pohár után Böröcze megköszöriülte a torkát, aztán szomoruan lehajtotta a fejét.

— Hát bizony, szomorú ez az élet, így, de hát mi csináljunk.

Megint csak megtöltötték a poharakat és megitták.

— Bizony szomorú a sorsunk, mint a kivert kutya, az ember csak vergődik, buslakodik, aztán egyszer csak felfordul.

Megint ittak.

— Mer ugyi, ha legalább, az asszony itt vóna . . .

— De nincs.

Megint ittak.

Akkor, aztán, mikor Böröcze József kis nyomást érzett már a fejében, igazított egyet a nyakán, aztán az ivótársakhoz fordult.

— Hát hogy is van az a híres nóta?

Mosolygott a szemük, amikor egymásra néztek. Fenéig itták a bort, aztán megilletődve, megvárták, hogy Böröcze kezdje el.

— Szagos meggyfát nem mindenhun látni,

Barna kisjányt nem könnyü talánj . . .

Szépen nekikerekedett a nóta a kocsmában és szállt, mint a füst keresztül az ablakon, elterebélyesedett a kuglizó felett, az emeleti helyiségben, ahol a nőegylet szakosztályi ülése volt és egy pillanatra megremegett a sok magyar ember. Az öregek mosolyogtak, az asszonyok bosszusan rázták a fejüket.

— Má megint busul a Böröcze, nagyon el lehet keseredve.

Bizony nagyon el is volt keseredve, mert amikor a nóta végére érték, kicsordult a könny a szeméből és ráborult a pultra.

— Én mondom nektek egy jó komám, nincs még egy ollan asszony, mint Örzse, nincs, de hát, kicsinyájjak, nincs itt, mi csinájjak?

Megegyeztek abban, hogy olyan asszony nincs, mint az Örzse, a másik két cimborá nőtlen volt, pedig már ugyancsak benne járt a legénykorban.

Újra kocintottak.

A sötét lopakodott a városra és meggyújtották a lámpákat.

Flatalok jöttek az ivóba és a másik teremből áthallatszott a bedobós masina gépzenéje. Ez igen bosszantotta Böröczét.

— Hát ehun ladjátok, mán, ha megönének se tunnék mulatni illen muzsikára.

Ebben megint megegyeztek és megitták a bort.

Böröcze felállt és nekieresztette bikaölő hangját, hogy beleremegett a mennyezet is.

— Heej, Luca Panna, Luca Panna megy a kutra
Osz nem talál a gyalogutra . . .

Ez már aztán nagy nóta, felhozta a régi emlékeket bennük és ahogy kifért a torkukon énekeltek hársányan, még Jani bácsi is belesegített néha, olyan ellenállhatatlan nagy nóta ez.

Aztán éppen ismétetni akarta Böröcze, amikor az ajtóban megállt néhány ember, meg asszony, aztán egy főkötös, sovány asszony került elő kézenfogva két kis gyereket.

Böröczében bent fult a nóta, a taktust verő ökle

is megállt a levegőben és előre nézett, mintha nem hánne a szemének.

— Örzse . . . Örzse . . . hát te vagy az, én édes hites feleségöm, hát te hogy kerüsz ide . . .

Odaszaladt és átölelte az asszonyt, meg a gyerekeket.

— Hát szinte e se akarom hinni, hogy annyira részeg lennék, vagy mi e, hát hogyan tutta gyünni . . .

Akkor már sok ember sereglett köréjük.

Örzse a kis, sovány, barnaszemű, szép menyecske elfogódva állt a kocsmá közepén.

Böröcze elkapta a kezét.

— Héj, emberek, nagy örömnép ez a majl, meggyűtt az Örzse, a hites feleségöm, a két gyereköm, hűjnye, hát ezt meg két ünnepenyi, Jani bácsi, hoci csak abbu a három emberes borbu, ne sajnálja, megfizettyük, máma mindenki itt iszik erre a nagy öröme az in cehhemre . . .

Örzse halkán megfogta a bika nagy ember kezét.

— Édesuram, én nagyon fáradt vagyok, szeretnék hazamenni . . .

Böröcze megrökönyödötten ránézett.

— Hazamenni? Most, amikor ünnepenyi akarunk?

Örzse még közelebb ment.

— Mennyünk haza

Nagy dermesztó a csend.

Böröcze idegesen forgatta a fejét.

A két ivócimbora is arrább oldalgott, Jani bácsi is mintha nem hallotta volna a rendelést, az emberek is másfelé fordultak és a másik teremből a bedobós masinából rikoltott a muzsika.

A két gyerek is ott állt és néztek rá.

— Mennyünk idesapám . . .

Böröcze megigazgatta a nadrágszíját, feljebb rágatta a nadrágját, megsodorta a bajuszát.

— Hát mennyi akartok? Akko megyünk, akko nincs más tenni, mint mennyi, hát, ha akartok mennyünk, mer hogy én csak azt hittem, hogy e kis ünneplést csinálunk, de hát így is jó, akartok menni, hát mennyünk, akko hát mennyünk . . .

Az ajtóban sorra eljőszakáztak, aztán nekivágtak a magyar negyed utcáinak.

A házak előtt ültek és beszélgettek a magyarok, megnézték és köszöntötték őket, akkor már a hir messze előttük járt.

Megjött a Böröcze Jóska felesége a két gyerekével Magyarországról.

A falépcsőkön botorkáltak fel és nyikorgott a léptök alatt.

A padlásszobában, egy katonapokróccal letakart ágy, a szobaközepéről egy csupasz villanykörte lógott le és a gyújtószinórját úgy kell elhalászni. Sárgás fény terült el a szobában és a nyitott ablakon beröpültek a lepkék.

Az ételmaradék még ott volt a tányérokban, a sarokban üres konzervdobozok, az egyik ablak papírral beragasztva és rojtokban a pókháló.

Örzse a két gyerekkel állt a szobaközepén.

Böröcze kissé szégyenkezett.

— Hát tudod, egyedül nem vót itthon maradásom, mer mindig ti vótatok az eszömbé, így aztán nem is sokat törődtem a szobával . . .

Örzse sóprút kerített és kitakarította a lakást, tiszta ágyat huzott, aztán feljött a háztulajdonos és felajánlotta a másik szobát, addig, amíg elsején ki-megy a lenti lakó és a lakást elfoglalhatják.

Igy kezdődött és ettől kezdve megváltozott Böröcze József élete.

Tiszta vasalt ruhában, vasalt ingben ment a munkába. Munka után egyenest haza, aztán vásárolni ment az egész család a kis kétkerekű kocsival. A lakásban rend és tisztaság. Akárcsak a katonáéknál. Pedig Örzse nem volt katona, Böröcze meg két évet is szolgált.

Most már nem dobta a cigarettavéget a földre és otthon itta meg a vasárnapi ebéd után a gallonos kaliforniai borból a fröccsöt. Meg is kérdezte Molnár Karcsi a fizetés után, hát nem iszunk meg egy háromemberes bort a Jani bácsinál?

Böröcze nem válaszolt mindjárt.

Nagy volt a kísértés, Bémenni a hüs kocsmába, aztán a cimborákkal meginni egy pohár bort. Tudta, hogy az egy pohárnak folytatása lesz. Aztán kezdődik a danászás és megint folytatódik minden ott, ahol addig volt, amíg Örzse nem jött.

Örzse megváltoztatta az életét.

Most is várja otthon, mennek vásárolni, hazaviszi a pénzt utolsó centig, abból aztán az okos Örzse szép beosztással vesz élelmet, jókat esznek, Örzse úgy főz, mint csak az édesanyja, aztán cipőt, ruhát a gyerekeknek, meg neki is új inget, aztán az asszony is olyan takaros abban a nyári ruhában.

Várják otthon a gyerekek a kis kétkerekű kocsival, mennek vásárolni és közben beszélnek, nevetnek és jókedvűek és otthon vacsorára csipetkés gulyásleves várja, meg lekváros palacsinta és a háromemberes fröccs is odakészítve a tányérja mellé.

— Nem, nem megyek, sietek haza, mert megyünk vásárolni.

A másik azonban nem hagyja.

— Hát utána Jóska ha bevásároltatok, gyere át, ott leszünk, nem lehet, hogy mindig otthon ül az asszony mellet.

Odabentről áporodott füst és italszag csapta meg Böröczét és most már nevetve felelt.

— Nem mehetek pajtás, mert holnap korán kelünk, templomba megyünk és utána a házigazdám kivisz a kocsival bennünket a tóhoz, odakint is ebéde-zünk.

Fütyörészve ment az utcán.

A vacsora várta, a két gyerek várta, és Örzse szépen, tisztán, csinosan állt az ajtóban és köszöntötte.

— Isten hozta, édes uram, szedhetem a gulyást?

A füstös munkásházak közt felragyogott az élet.

vitéz Baranchi Tamáska Endre ;

KÉT EMLÉKEZETES TEREPLÓVAGLÁS.

Visszaemlékezek azokra a béke időkre, amikor még a nyíregyházi bucsók között lovagolhattunk. - Nagy élmény volt az első tereplóvágás. Ez bizony csak akkor történni tudott, amikor már biztosan ültünk a nyeregben s a lovak felett mi voltunk az urak.

Kölcsey kapitány úr, Lipthay főhadnagy úr vezették a társaságot, azaz a tüzér önkéntesi iskolát. Hatul a menetet Csonka Béla főhadnagy úr zárta be. A lovak zabgözzel-teli végtáztak s bizony kellett sokszor a szarát erősen fogni, nehogy a vezető két tisztet megelőzzük, - jól sikerült minden, csupán Makranczy, Grünbaum és Sárgei önkéntesek két órai gyaloglás után értek vissza a laktanyába gyalog menetben, mivelhogy "engedély nélkül lóról szálltak." Viszont a három gazdátlag ló meg először érkezett meg a laktanya kapujához, tejtékoosan csepegő izzadsággal. -

Aztán később a Ludovika Akadémiáról a Kisrákos-i gyakorlóterre ment tereplóvágásra a csendőrsztyálya Jánoskúti tüzérfőhadnaggal. De nem fejeződött be ezzel a tereplóvágások sora, mert a Csendőrtiszti Tanfolyam hallgatóit Kricsfalussy-Hrabár alvezéres úr, - szeretett lovaglótanárunk-vitt ki egy pár alkalommal a budai keserűforrások környékére. - Itt tudtuk jól megfuttatni lovainkat. -

..... Aztán vége lett a békebeli gyöngy életnek, mert mi is háborúba keveredtünk. Ott ugyan már nem nagyon gondolhattunk tereplóvágásokra, mert sokkal több komoly teendőnk voltak.

Emlékeim között mégis akad két emlékezetes tereplóvágás, amit nem csoporttal, hanem egyedül hajtottam végre.

Ekkor már 1944 őszén voltunk. - A volt máramarosszigeti csendőr szárnyamat a H.M. 1944 okt. 20-án a 24. gy. hadosztályhoz osztotta be hadibeosztásba. Így jutottunk el visszavonulásban egészen Tokajig.

Tábori csendőrörseim Zalkodtól le Tiszadadaig portyázták a Tisza jobb partját, hogy azon szovjet partizán csoportok át ne szivároghassanak. Minden vizijárművet áthozattak a Tisza jobb partjára. Így onnan a forgalom teljesen meg volt szüntetve. - Magam, a törzsemmel Tokajban tartózkodtam. De ugyan gyancsak ott volt folyamvédelemben Fancz László százados csendőrszázada is.

Bár a szovjet csapatok már Nyíregyházát elfoglalták s egy páncélosék egészen Rakamazig jutottak előre, derék honvédeink azokat vagy megsemmisítették, kifüstölték s a maradék pedig egészen Nyíregyházáig futott vissza. A magyar és német csapatok meg azon a napon vissza is foglalták szülővárosomat. - Még égett, füstölt a város, az utcák tele szovjet hullákkal, égő harcokcsikkal, amikor én is bementem az első csapatokkal. Ez a szovjet gyors visszavetés egy kis kedvet is adott embereinknek, de nekünk is.

... Pár napra, reggel Molnár András főtörzsrőrmester, a volt királymezői őrs parancsnoka állott meg a parancsnoksági épületem előtt. - Egy szép, két hátulsó lábára kesely, világos pej lovon érkezett meg.

... Jelentkezett, , mint a zalkodi bajori csendőrőrs parancsnoka, majd lóról szállott.

Ezután még hozzáfűzte jelentéséhez, hogy Szalayné nagyságos asszony, a zalkodi földbirtokos felesége a kedvenc lovát, a Bársonyos-t teljes felszerésével együtt küldte el nekem ajándékként. - Nem akarta azt, hogyha a szovjet csapatok elfoglalják a községet, a lovára bármelyik is felüljön.

Nagy örömmel vettem át a szép ajándékot s mindjárt ki is próbáltam a mellettünk lévő iskola udvarán. A Bársonyos 6 és fél éves kanca s igen jó mozgású lónak mutatkozott. Látszott, hogy valódi iskolázott lovas a gazdája. - Málk Jóska próbácsendőrszakaszvezető, aki ekkor már mint alegényem tüsténkedett melletttem, - szabócsi fiú volt s azért is regészkedett

annyira hozzám. Az apja törvénybíró volt Orosországban. Ez egy megtiszteltetés volt a faluban. - Ő a harmadik házban már talált is az istállóban helyet a Bársonyosnak. A gazdával együtt már dobtak is eléje jó finom illatos szénát.

Benn a szobában, amely egyúttal irodám is volt, egy pár soros kedves levelet írtam Szalaynének, amelyben megköszöntem a szép ajándékot, megígérve azt, hogy arra különösképpen vigyázni fogok. Ezzel Molnár főőrzmestert útjára is bocsátottam.

..... A tábori őrsémet és a hadosztályparancsnokságot eddig a Ragályi Sándor őrmesterrel együtt motorkerékpáron látogattam, ha arra szükség volt. De most már lovam is volt s így a közeli látogatásokat, ellenőrzéseket lövön is meg tudtam tenni.-

.... A szovjet csapatok repülői kétszer, -háromezer is szentelenkedtek " varrógépeikkel" Tokaj felett és közvetlen környékén. Meggépuskázták a főteret, a hidak környékét és egy pár apróbb bombát is dobtak ki szakálytóból. - Idő mindig volt védekezésre, mert a Ráták, azaz a "Mari néni" igen nagy zajjal jöttek és igen alacsony sebességgel, a Tisza tulsó partjára felől.

.... Szép októberi napos időre ébredtünk. Nyíregyháza felől, amely öt nap múlva újra szovjet kézre került, a tüzérségi parbaj hangjait jól lehetett hallani, amelyet a Kppasz-hegy oldala vert vissza tompa morajjal.

Szüret ideje volt. - Akinek volt ideje le is szüretelt. - Málik Jóska a felnyergelt Bársonyost már hozta is az udvaromba. A szénnyparancsnok helyettesemmel és a három szakaszparancsnokkal közöltem, hogy a tiszaladányi és a tisztartadosi tábori őrsémet akarom ellenőrizni lőháton.

Már áthaladtam a vasuti hid alatt is. A Bársonyos kényesen szedte a lábait. Mintha nem is háborúban lennénk, hanem valami békebeli diszszemlére, parádéra készülnénk. - Elhagyva a Fejérstein kocsmáját, már Kis-Tokaj utolsó házainál ügettem. A vidéket jól ismertem, hisz Tiszaladányban, anyai nagynénéméknél igen sok vakációt töltöttem. - Balra a Holt Tisza ágak, amelyek kedvenc nedályszedő helyei voltak a ladányi cigányoknak. - Itt kell megjegyezni, hogy az "orvosi nedáky" volt hivatalos neve a piócáknak. Balra tölem nédesok, fűzesek, míg jobbra pedig egy hatalmas legelő terült el, amelyen mindössze egyetlen öreg fűzfa állott. A bojtároknak, gulyásoknak kedvenc delelő helye volt.

Alig hagytam el az öreg fűzfát, ügetésbe vettem a Bársonyost. Így haldhattam vagy 200 métert, amikor a Tisza felől két Rata jelent meg. Nem sokat hederítettem rá. Gondoltam- biztosan Tokajba mennek vizitálni. Azonban a motor zajára a Bársonyos már kezdte hegyezni füleit és a zablát is idegesebben kezdte harapdálni. - Aztán láttam, hogy a egyik gép kivált a kötelékből s egyszerre felem kezdett repülni. - Egy nagy lapos legelőn, egy szál lovas. Micsoda nagyszerű kélpont.

Ekkor láttam, hogy már a fele sem tréfa ennek, lovamat balfelé fordítottam. - Sarkantyút adtam a Bársonyosnak. De már a Rata géppuskája kelepelt és a lövedékek körülöttem csapkodtak. Most már teljes vágásban voltam, sőt mondhatnám, hogy "rajta- rajtában". A fűzes sűrűsödött, de nem törődtem a gallyak csepődésével, csak vágóztam beljebb mindig a legdurvább erdőbe. A gép megfordult s lejjebb ereszkedett, de engem már akkor nem is igen láthatott, de még vágóztam tovább géppuskázott.

Egy nagy terebélyes mocsári tölgy alatt állítottam meg lovamat. Arról patakzott a víz s a zablájánál és a szügyén fehér tajték hab csepegett le. Minden inában, izmában remegett. Azt nem mondhatom, hogy nekem is nem volt melegem.

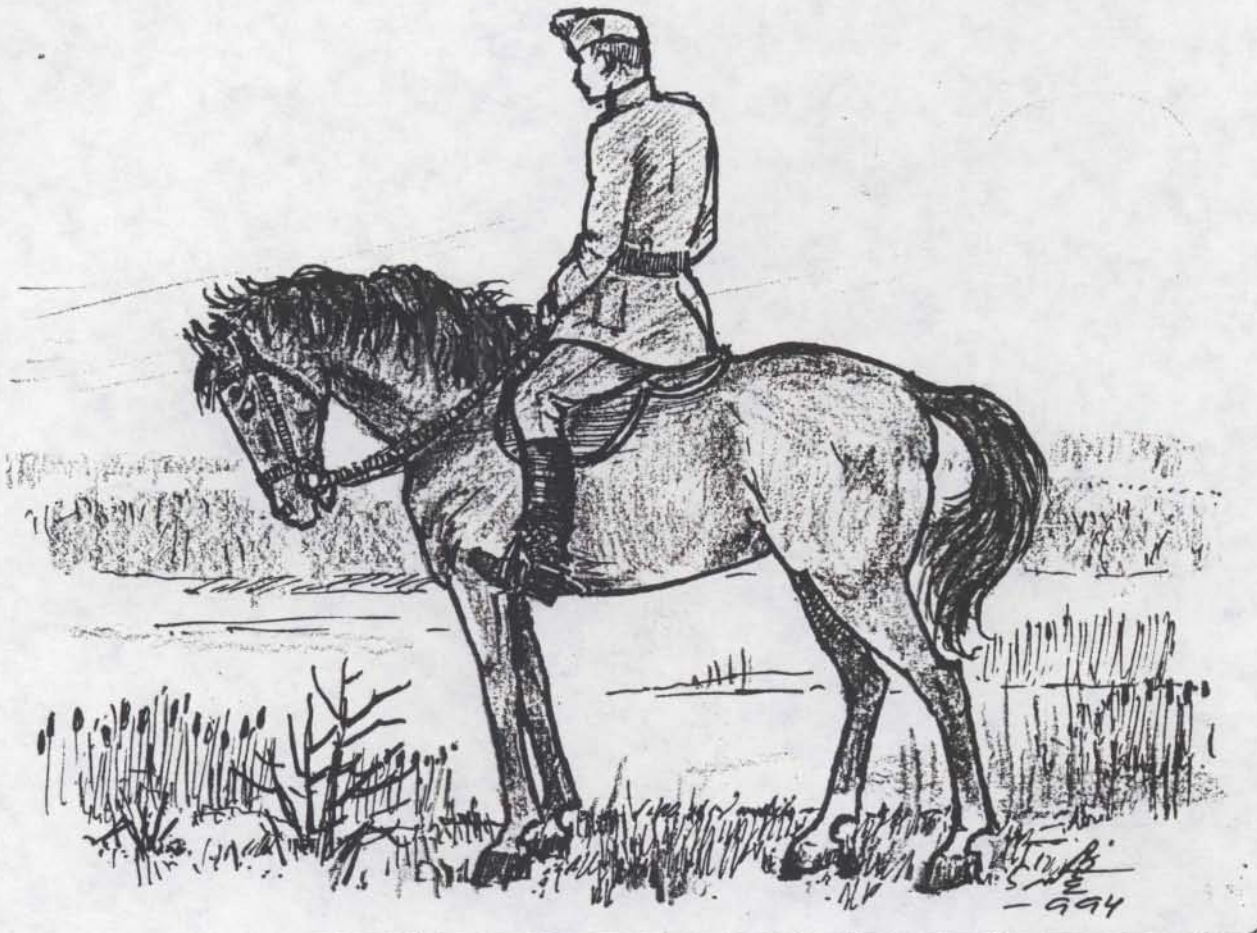
A szovjet gép zaja mindig távolabbról hallatszott, majd láttam a nagy fa védelméből, hogy mind a két gép visszafelé a Tisza felé tart. Majd kisvártatva megszólaltak a légvédelmi tüzérek gépgyúti s az egyik Rata füstölve nagy ivban zuhant lefelé, míg a másik meg kerekelt oldott. -

- Legi veszély elmúlt! - mondtam félhangosan megamnak. -

Megveregettem a Bársonyos nyakát, amely most esett át a tűzkeresztségen.-
Átnyergeltem, majd lassu lépésben s később lassu ügetésben Tiszaladányt,
jobban mondva annak kalvinista templomának tornyát céloztam meg, hogy meg-
szemléljem az ottani őrömet. Tájékozódtem, majd nemsokára átlovagoltam Ti-
szatardosra is .

.... Késő este volt már, visszaérkeztem Tokajba a "tereplovagálásomról".
A néptelen utcán vigan kopogott a Bársonyos patkója. Ő is túl volt egy
nehéz napon. Maliknak adtam is a parancsot, hogy dupla zabdagot adjon a
lovamnak, mert átesett a mai napon a tűzkeresztségen.- Így valóban megér-
demli azt.

.....

Menyasszonyom apjától- leendő apasomtól-, aki eszkárosi földbir-
tokos volt, a németek már majdnem minden lovat elrekviráltak. Már csak
két kocsi ló, no meg egy hátszló volt a birtokában, amikor 1944 év novembe-
rének első napjaiban Kassára érkeztem. Eszkárosra kijutván, a két kocsi lo-
vat és a hátszlót "bevonultattam" az én alakulatomhoz, -Bárcára, majd onnan
pedig Kassára. Így akartam megmenteni a németektől. De a lovakkal bevonul-
tattam Kurta János parádéskocsiukat is s így a három ló továbbra is az
ő kezére volt bízva.

A hátszló szürke volt és fél-arabs vérrrel. Igen jó mozgású és
fáradhatatlan. A neve Hattyu volt s magával hozta a teljes felszerelését
is, ami meg a menyasszonyomé volt. Így már elegáns priccs-nyeregben ülhet-
tem a nehézkes kincstári bock-nyereg után.-

Ekkor két hátszlóvan volt, mert a Hattyu mellett ott volt még egy
nyári fekete, Mezőhegyesi kanca a Szilágyi dobszai méneséből, a Dobsiná.

Ebben az időben fogatolt vonat osztály parancsnok voltam. A lovaim a Görgey laktanyában voltak a hajtó honvéd legénységgel együtt, míg a csendőreim pedig a Horthy laktanyában. Egy teljes csendőrszázad és egy csendőr rohamszakasz.-

Az egyik lovamat délelőtt, míg a másik lovamat pedig délután lovagoltam le. Persze, Kassát is mindennap a reggeli órákban meglátogatta egy-két szovjet katasztrófa gép. Ez volt mindennap az ébresztő, hogy ilyenkor végig géppuskázzák a Főutcat s egy pár kisebb bombát ledobjanak. Hála Istennek nem sok kárt tettek. Halán azért, mert tudták azt, hogy a város majd újra a cseheknek ajándékozzatik.

Az első vonal ekkor már Abadujsszentő fölé, nagyjából Hollóháza irányába húzódott.-- Ekkor már 1945 januárját irtuk.

Csipős hideg reggel volt, de a nap azért próbálkozott a felhők közül néha kikacsintani. Fél kilenckor már Szalai Jani és Brógli Pista, a két lovászom, a felnyergelt Hattyúval vártak az udvaron. A laktanya majdnem üres volt, mert az országos járműveim már hajnalban kimentek, felvételezni s szállítani honvédségi alakulatoknak.

Az elmúlt este esett egy kis hó, ami nem is olvadt el, mert még reggel is fagypont alatt járt erősen a hőmérséklet. A jeges hó körülbelül két centiméteres lehetett.

Mondtam a két lovászomnak, hogy Dél felé, Barca felé fogok lovagolni, mert már az este is elég jól lehetett hallani abból az irányból a tüzérségi lövedékek robbanását, sőt az ég alja elég sokszor vörös, narancsszínűben pompázott. Kassát elhagyva, az út szélén könnyű ügetésben lovagoltam, majd még mielőtt Barcához közeledtem volna, letértem az útról, hogy egy kicsit megfutassam a Hattyút. Ekkor még jobban lehetett a csipős hideget érezni s a Hattyú orrlyukából fehér pára felhő uszott a levegőben. Hiába is próbálkozott a nap, nem tudott megbirkózni "tél tábornokkal".

Egy tarlón kezdtem vágtni, amikor láttam, hogy Dél felől egy szőlő vadászgép közeledik. De azt is felfedeztem mindjárt, hogy nem magyar, de nem is német gép. Teljes vágtna vettem lovamat és egy egyedül álló kis tanya-
si házat vettem azonnal célba. A gép erősen közeledett s azon oláh hadi-
jelzést pillantottam meg.... Eppen csak elértem a tanya-
si házat s annak el-
lentétes falamellé lovagoltam, ahol a Hattyút reszkető lábakkal, -cowboy
módra - állítottam egyszerre. A gép akkor már elég alacsonyra ereszkedett,
de engem nem láthatott, mert a ház falátakart s azonkívül is szürke lovon
ültem. De a pilóta szinte ezt a házat vette célpontjába s le is ereszked-
ett erősen. Lovamat ugrásra készen tartottam szár és comb között, hogy
amikor a gép átrepül a ház felett, én mint a nyíl azonnal átugrassak a ház
másik oldalához, hogy újra takarva legyek a gép látó mezejétől. Valóban,
mint a villám ugrattam át a ház másik oldalához. És onnan, a sarokról figyel-
hettem, hogy a gép eltűnt Kassa város irányában. Megmenekültem, mert
az oláh pilóta nem vett észre s így nem tudott tüzet nyitni rám.

Megveregedtem a Hattyú nyakát. Sapkámot levéve én is megtörülgettem
a homlokomat és nyakamat, majd igen komótosan belovagoltam a laktanyába.

Amikor megálltam az udvaron, azt kérdezte Szalai Pista;

- Hol járt a százados úr? Csak nem a Hernádon volt úsztani ebben a
januári hidegben? -

-Csak csutakoljátok le jól a Hattyút! Dupla zabot.... és holnapra "lő-
pihenőt" rendelek neki.

Ez a két különleges tereplovaglásom volt a háború alatt. Erre, amíg é-
lek mindig emlékezni fogok.

Egy lovas embernek igen meg kell becsülnie a lovát, mert igen sokszor
- főleg veszedelmes helyzetekben- sokszor életmentője lehet.-

Ma is szeretettel emlékszem két kedves lovamra, a Dobsinára és a Hat-
tyúra.-Ki tudja, hogy mi is lett a sorsuk később? -

vitéz Komporday Pál

Levél egy csendőr bajtárshoz .

=====

Kedves Barátom !

Közöttünk tér s idő feszül ...
Mig olvasom soraidat
egymást kergetve egyre gyűl
agyamban ezernyi gondolat
mit szűl számonra szó, szobor.
Bennem még most is oly komoly
az érzés, mit hajdanán, mikor
egy nemesveretű testület
szelleme/ a l'esprit du corps /
irányította éltetemet.

Közénk bár tér s idő feszül....
ém egybefog az indítás.
-Járhatjuk utunkat egyedül,
vagy kapcsolódhat annyi más
élmény utunkhoz társakul
leperreg rólunk. Marad a váz.
A lényeg. Mihez kötökül /?/
akarva/?/akaratlanul /?/
ragaszkodunk.
Mindenki annak a kornak gyermeke,
melynek szellemét, hitét,
az anyatejjel együtt szívta be,
s így döntötte el az, mi légy.

Közénk még tér s idő feszül.....
de célunk, gondunk ugyanaz ;
álszent ferdítés mi rank terül,
a régalom, mi elmereszt
botor bosszú, s nem igaz !
Mert, ki ne tudná jól, nagyon,
hogy nincs állam e föld ölen,
s nem volt még oly hatalom,
hol ne szabályozná törvény
a Rendet, mely egyetlen oltalom
a kaosz ellen.
A törvény; alap, min felépülhet
a Rend, a hierarchia,
mely örök s mit nem kerülhet
meg sem hit, sem eszme, sem politika.

... ..

Simonyi Pista kezdeményezésére 1994- februárjában Budapesten 50 év
után először tudtak összejönni a régi bajtársak, hogy emlékezzenek.- Em-
lékezzenek azokról, akik a legszentebbet az életüket áldozták fel a Hazá-
ébt.- Erre az alkalomra írta vitéz Komporday Pál v. m.kib. csendőrfőhad-
nagy a fenti verset, amit ott elő is adott.- Már többször elolvastam s an-
nak sokatmondó sorai mélyen lelkembe ivódtak.-

Pali barátom !- Gratulálok !- Örök szép verseddal volt dicső Testüle-
tünk történetébe beirtad a nevedet !-

* * *

Ami a törvényt illeti
jó-e ?, rossz-e ?. Nem tudom.
Akar nem tündökhöz azon,
miről a fej dolga döntené.
A kar tiszte; a védelem,
hogy ne érje a rendet sérelem.
Kia rendet s törvényt tiszteli
a karban oltalmát leli,
de, ki a törvényt szemben áll,
a kar annak mindig akadály.

Közénk most tér s idő feszül....
Lesz-e még rá alkalom,
hogy kezet fogjunk ? Időnk repül...
Sodródva zajos utakon
szétszóráttunk, de összetart
térén és idők felett
mi örökségünként maradt
most is, mint valamikor
egy jobsorsra érdemes testület
szelleme, a /L'esprit du corps /;
Vitézség ! Hűség ! Becsület !

-**-

Miskolc 1993. jun.-

vitéz Komporday Pál

Egy kis izelitő a heraldikából.

Lehet, hogy ez a rövidke írásom nem mindenkit fog érdekelni. Mégis beletettem lapom jelenlegi számába, ha már foglaltam vele.

Ma már az emigrációban élő magyarság nagy része olyan rendezett anyagi körülmények között él, hogy megjelentek a címeres pecsétgyűrűk, a ház falán, a kandallók fölött a festett és domborművű címerek, sőt már egy-két siremlék is címerrel ékeskedik.

Ahhoz most nem szólok hozzá, hogy mennyi ezekből a címerekből jogos?, - mennyi a hamis-él?, - és mennyi a heraldikailag rosszul megfestett vagy megmintázott címer.

. . .

Legutóbb három címereslevelen lévő festményt tanulmányoztam. Erről akarok most röviden értekezni.

Mint heraldikus, - címerfestő és szobrász is / A Katonai és Ispotylyos Szent Lázár Lovagrend-Magyar Nagyperjelségének heraldikusa és genealogusa / szívesen foglalkozok ma is ilyen témakörrel.

Most a címerfestőkről szeretnék egy pár szót szólni.

Az első festett címerképes armálist 1405-ből ismerjük, melyet Zsigmond király adományozott a **T é t é n y i** és a **H e r a s z t i** családoknak, a **K a p y**-család őseinek. Azonban a címer kivitele heraldikai tekintetben ezen nem korrekt.

A második ismert festett armális, a **G a r é z d a** családé 1409-ből. Kiállítás tekintetében azonos vonásai vannak a Tétényi-vel.

A harmadik festett címeres armális szintén Zsigmond királynak 1411-ben a **H i d e g h é t h y**-család részére adományozott. Egyike a legszebb középkori címereknek.

A Zsigmond király által adományozott címerlevelek kivitele és technikájuk tekintetében - a címerek igen különbözőek. Azonban a címerfestőkre közelebbi adatokkal nem rendelkezünk. Nemhogy nevüket, de még monogramjukat sem írták, - festették fel a címereslevelekre. - A középkorból csupán egy címerfestő nevét ismerjük, - Campanellis- (1526) - valószínűleg olasz származású. - A címerfestőket mindig az illető hely lakosai közül választották. - Így mindig vannak stílus különbségek.

A címereket legritkább esetben festették egyszerűen, minden alap nélkül az oklevél pergamentjére. A címerkép rendszerint keretbe van foglalva, melyen belül az alap üresen, vagy pedig többé-kevésbé díszesen van kitöltve. Itt aztán a festő fantáziájára volt bízva, hogy milyen díszesen is töltötte ki ezt az üres tért.

Egyébként ezt a bekeretezett részt a heraldikában - szönyeg-nek nevezik. A szönyegek kivitelezés szempontjából különbözőek; egyszerű arabeszkekkel, angyalfejekkel, csillagokkal, geometriai alakokkal, címerekkel (állami), majd később (Mária Terézia korában és utána) tájképekkel, sőt az uralkodó és családtagjai képei is díszítették a szönyegeket. - Ez mindig attól függött, hogy a címerkérvényező mennyi pénzt szánt erre. -

Míg a királyi kancelláriától származó címerek - szépek, izlésesek és művésziességek, az erdélyi fejedelemség kancelláriájából származók sokszor igen primitívek és heraldikailag helytelenek is sokszor.

A Habsburgok trónralépésével megkezdődött a német heraldika lassú, de biztos terfoglalása. Különösen Rudolf címereslevelei között találunk művészi kivitelezéseket s amelyeknek magyar címerfestője; Bocskai György. Ez a második címerfestő, akit névszerint ismerünk.

Ezzel az írással egyidőben három festett címet tanulmányoztam s

Familia
TAMASKA

de Vity et Barancsi.
- 1627, augusztus.5. Bécs

A Széchényi család címere
1629. november 26. Bécs

fel tudtam fedezni bennük igen sok hasonlóságot. Így nyugodtan állithatom, hogy egy festő kezétől származnak.

Sajnos, - a neve mégis örökre ismeretlen marad előttünk.

.....

A SZÉCHENYI családé (1629, november 26. Bécs) - ez volt az őse a gróf Széchényi családnak s az ősi címerük bele is került a grófi címerbe szivpejzsként, - az OLASZ másképpen KOLOZSVÁRY családé (1636, november 26. Bécs.) és a TAMASKA családé (1627, augusztus 5. Bécs.)

A két elsőnek említett címerrel az Országos Levéltárban Budapesten van elhelyezve, míg a harmadik, a Tamaska család tulajdonában van. (Ez utóbbi címerfejtménye erősen kopott színekkel.)

.....

Az Olasz másképpen Kolozsváry család címere
1636. november 26. Bécs

Nézzük a három címerszönyeget; Mind a három szönyeg arany kerettel van körülveve. Mind a három szönyeg középső részén tojásdad (ovális) - zöld babérlevélből készült koszorú van, De még a zöld színek is egyformák; sötét smaragd-zöld. A keret és az ovális koszorú közötti részt szinte egyforma ornamentika tölti ki. A Széchenyi és a Tamáska címerszönyegen fenn középen angyal fej van, míg az Olasz- Kolozsváry címerszönyegen, az angyal fej helyén az osztrák kétfejű sasos címer Császári koronával.- Úgy látszik, hogy a folyamodó ezzel is ki akarta fejezni császárhűségét.- Mind három címeres levelen a szönyegen fenn jobboldalon a magyar hétvégásos Árpád-kori címer, míg a baloldalon pedig a hármashalmon nyugvó ezüst kettőskeresztes címer. A hármashalmt leveles királyi korona díszíti (Ez a Tamáska címeren eléggé el van mosódva.) Mindkét pajzs mind a három címereslevelen kerektalpu. A pajzsokat mindenhol királyi leveles korona fedj be.

A zöld babérkoszorú és a címerfestmény közötti rész bíbor színűre van mindhárom festményen festve és „damaszkolt” sötétebb színnel.

Mindhárom nemesi címer egy stylusban van festve. A Széchenyi és a Tamáska- kerektalpu, míg az Olasz- Kolozsváry kerektalpu- tárcsa pajzs. Csupán ennyi a különbség.

A sisakok mind a három festményen rövidnyekűek- a kor stylusában. Míg a Széchenyi és Olasz- Kolozsváry címeren nyílt- addig a Tamáska címeren zárt sisak van. (Dr. Czobor Alfréd, a M. Kir. Országos Levéltár volt főigazgatója szerint a Tamáska - címer egyszerűségében- színeiben és heraldikai pontosságában,- középkori címerre utal. Mint kifejtette,- lehetséges, sőt valószínű, hogy a kérvényező az elveszett Zsigmond-kora beli címet kérte. NB. A kos,-mint heraldikai állat a magyar heraldikában igen ritka; Kossuth, Csiha, Csinády -)

Mind három sisakon leveles királyi korona van festve. De még a felrakott ékkövek is teljesen hasonlóak.

A takarók egy stylusban vannak festve. Azoknak fordulatai, kecsessége finom hajlatai igen jó kezű festőre vallanak. A Széchenyi és Olasz-Kolozsváry címerfestményen, kifestett formában teljesen épen maradtak, míg a Tamáska festményen a színek a takarókon elmosódottak, főleg a vörös szín, de alatta a festő által megrajzolt címertakaró vonalai teljesen megegyeznek a másik kettővel. Egy kéztől származik.

1627- 1636-ig mindössze 9 év van. Mind a három címereslevel Bécshen készült. Az ottani kancelláriában készült. Így biztosra vehető, hogy mind a három pergamentre a címereket ugyanaz a személy készítette. Erre a legnagyobb bizonyítékot a felsorolt adatok és hasonlóságok szolgáltatják.

Viszont a címrefestő neve, kiléte- magyar, vagy osztrák volt-e,- örökre rejtély marad.-

/ 1994 /

* * *

- Szalókfie -

--- 000 --- 000 --- 000 --- 000 --- 000 --- 000 --- 000 --- 000 ---

Tollas bogrács-party.

Ez a szó itt "magyar" Amerikában ismeretlen. Itt lenn Sarasotában a Baráti Asztal Társaság csak a havonkinti " birkapásztor" ebédet ismeri.- Persze ennek is meg van a jelentése, hogy honnan is ered. De most térjünk vissza a "tollas bogrács-partyra."

En is tavaly ismerkedtem meg ezzel a "varázs szóval", amikor Magyarországon tartózkodtam. Még Szombathelyen voltam a Feleségemmel, amikor Kovács Jenő egy tévitatot lobogtatva jött felem, hogy Simonyi Pista, feleségemmel együtt szeretettel vár a nevezett partyra.- Hát ezt a nevezetes

eseményt meg is irtam a múlt évi egyik FHB-ban.

Most nem táviratot, hanem egy hosszú levelet kaptam ugyancsak Simonyi Pistától, amelyben többek között ez állt; "Egyébként június 4.-én ismét nálam lesz "bográcsparti", majd iszunk az egészségedre"- A margón a **) mellé még ez is oda volt írva; "Beugorhatnál meglepetésként, az nagy ünnep lenne! Hely még van két személyre."

Pista barátom úgy gondolta, hogy én csak úgy dűskélok a Dollárban, mint a soros, meg a sarlós.- Hát nem. Azt ugyan nem írhatom, hogy olyan vagyok mint a templom egere, de egy 6.000 mérföldes ugrásra, -sajnos a pénztárcám nem eléggé dagadt.-Igy mi tevő legyek? Bár szívesen beugrottam volna, de arról most le kellett mondanom. Elhatároztam, ha már nem lehetek ott a régi jó cimborák között, legalább a hangom repüljön át az Oceánon s azzal legyek jelen a "tollas bogrács partyn."

Igy aztán hangszelágon az itt olvasható üzenetet küldtem haza bajtársaimnak ;

A "Nótás Kapitány üzenete./ 1994-ben/ =====

Amikor Simonyi Pista megfújta a kürtöt és gyülekezőt rendelt el a nagy diófa slatt, annak a hangja ideig is eljutott.- "Akkalmazó megbeszélés" lesz a Simonyi porta kertjében. Még külön ezt is hozzátette, hogy két hely még van, így szon törtém a fejem, hogyan is tudnék én is szon a bogrács-partyn megjelenni.- "Eszembe jutott Toldi Miklos tóprengése;" Hej ha én is mostan köztetek lehetnék " Hátároznom-kellett, mert jól tudtam, hogy a nagy diófa slatt sok régi arcot láthatok majd. "Esznek ott olyanok, akikkel itt- vagy ott együtt lehettem valami oknál fogva.

A távolság nagy.- Körülbelül 6.000 mérföld s úgy sz az ötletem támadt, hogy lóháton megyek. Igy is illik ez egy régi lovastisznek.

A "Gondolat" kovamat kezdtem nyergelni. A legszebb- Kiss János-"a- ranykoszorús csizmedia mester" által készített puhaszáru csikóbőr csizmámat huztam fel, a nyirgyházi huszár fegyvermester által kovácsolt plosarkenkentyumát kötöttem fel s kezembe vettem sz Ljinyi méramerési alispán által ajándékozott ezüstnyelű lovaglópálcámat. Nyeregbe pattentem. Sarkantyút edtem s Gondolat-nak, elkezdtem vágózni. Tengeren, hegyeken, völgyeken száguldott velem a lovam, amikor vegre megállítottam s Béla ucca 4-es számú háznál, a Simonyi kuria kapuja-előtt.- Bentről, a kert felől már kellemes beszélgetés töltötte meg a délutáni csendet.

Simonyi Pista kutyája jelt adott, hogy vendég érkezett s igy ő sietett felém, hogy üdvözöljön. Beljebb kerülve, kezdtem a parolázásokat, öleléteket is a többi cimborával, akikkel évekkal ezelőtt valahogy együtt lehettem, vagy pedig akik csak most láthattam először, de a "láthatatlan kötelék"-be ok is bele tartoztak, mert ok is ezt sz esküt tettek le, amit én 54 évvel ezelőtt. A hajtókájuk is ugyanolyan színű volt, mint sz enyém, s melyen egy, kétfő, vagy három arany csilleg regyogott s magyar napsütésben, éveken keresztül.

A szszonyok között először Marit, a háziasszonyt üdvözöltem, aki már nem először mutatja házában sz kiváló magyaros vendégszeretetet.

.... Egy kicsit kifújtam magam sz hosszú lovaglás miatt, majd sz kezembe vettem sz szememre megtöltött boros poharat. Felállva ekként szóltam;

A Gondolat lovamnak köszönhetem, hogy újra itt lehetek közöttetek, s sok szenvedést, megaláztatást megélt társaságban!- A vasat is verni kell, s edzeni, hogy ebből finom szélpeangéjú kard legyen!- Ehhez hasonlíthatom sz ma összegült nemes társaságot!

A Magyarok Istene szeretett bennünket, hogy annyi szenvedés, megpróbáltatás után is megtartotta ezt sz kis csoportot. Edig hánfezer-hék kellett hősi - és mártír hálált hálnia, csupán azért, mert utolsó leheletéig esküjéhez hí maradt.- Becsülettel állta a szert s ha kellett, vitézül is viselkedett.

No de szét kell nézmem, hogy kik is ülnek az asztal körül? - Tudtam hogy azok, akik a hívást komolyan vették, azok most mind itt vannak, legfeljebb csak a sir szélén állóknak nem volt erejük ma ide eljönni.

Jól tudom, hogy az égből, a felhők mögül is sokan figyelnek ma minket. Lencz Laci, Medgyesi Agoston, Budur Karcsi és még tudnám órákig sorolni neveiket, de most erre időnk sincs, ezeknek nevei mind fel vannak vésvé emlékezetünkben.

Most nézzük, hogy kiket is látok

Ürülök annak vitéz Kovács Jenő, hogy te mánt kor-és rangidős újra itt vagy közöttünk. Mosolygós arcodat még akkor is jól látom, ha a szememet lehunyom. - Beadletedet újra visszakepted.

Itt a druzsám is, Molnár Endi. Végtelen sajnálom, hogy a kezinbercikai névsorból nevedet kifelejtettem. Légy nyugodt, hogy ezt nem készakarva tettem. De amikor a visszémlékezést írtam, csak a gondolataimra voltam utalva s így bizony mindenki nem emlékezhettem.

Emlékszel Fráter Jancsi, amikor a kezinbercikai pincebörtönben a napokat, heteket, hónapokat morzsolgattuk. A Testületünk igen szép számban volt képviselve. - Volt ott egy nagyon buta ÁVH-s őrző, "Mi csak" húszárnak hívtuk, mert egyszer akottyantotta magát, hogy a nyíregyházi huszároknál szolgált s Kókey ezredesre még mindig igen haragszik. - Hogy miért ezt, nem árulta el. "Nnyira" buta volt, hogy még a nevedet sem tudta kimondani. Egy alkalommal hallottam, amikor így szólt hozzád; Ugye Fráter, maga utál, nem szeret engem. - Mire te angol nyugalommal így feleltél; Hallott már olyan rábot, aki a rábtartóját szerette volna? - A zarándokját becsapta s rázártta. Így végződött a beszélgetések.....

Annak pedig igazán örülök, hogy földimet, Bugarin Horváth Palikát is láthatam, vögre ő is csatlakozott a nyíregyházi társasághoz. Hallom, akasztófe humorod nem hagyott el még ma sem..... Még emlékszem jól ma is, amikor egy pár idősebb lovas tiszt összejött a voronyezsi hadifogolytáborban s ott volt a mi régi osztályparancsnokunk is lovas Nagy Pista betyárunk. - Hisz ő tanított bennünket hogy hogyan kell "pobilisen" viselkedni, főleg egy olyan tisztnek, aki lovas szellemben él. Te őt, mint egy árnyék követted mindenfelé. - Ugy is kezelt téged, mint segédtisztját. - Akkor is a szabócsi gentry szellem bujt ki belőled, ezt hiszem.

Am, Am Béla is itt van. - A Mosonyi utá börtönben egy alkalommal rövid időre egy cellába záratott bennünket Csillag-Stern főhadnagy. - Hogy miért, ezt még ma sem tudom. Jó társaság volt; Budur Karcsi, Te meg én a kakastollások csoportjából, míg a két Akos-Csikvári és Fischer, no meg Dr. Belinszky Olávr a zsaruk csoportjából. Akkor nagyon aggódtunk érted, mert valami ideggörccs elkapott s megmerevedtél, mint akit a fagyasztóból hoztak volna vissza. De hála Istennek, ezt is túl élted.....

Palocsey Pista te is itt vagy? - Emlékszel erre, miután a börtönt és a kényszermunkátáborát én is abszolváltam, én is Sátoraljaújhelyre kerültem, hisz a szüleim akkor már ott éltek. Egy pár este a Molnár Jenő lakásán tudtunk összejönni a volt börtöntöltelékkel, de egy kis ppherezgetés után, már csak a vidám dolgokról tudtunk emlékezni. Hisz borbán az igazság.

Hirtelen most csak az a pár esemény jutott eszembe. De abbais kellemes hegynom, mert a bogrács felől nagyon finom illatokat sodor felénk a szél. Azt hiszem, hogy vitéz Simonyi öbester késői unokája ismét remekelt. Nem csak a fűszerek garmadáját tette bele a rotyogó bográcsba, de a szívet is. - Mert ilyen jó magyar ételt csak szívvel lehet elkészíteni.

Híbbe, - Pista nemcsak tisztnek voltál jó, de mint szakács is kiválóan megállod a helyedet.

Már várjuk is a kellemes parancsot; Csajkára !!! ... Az igaz, hogy a csajkánk jelenleg valamelyik muzeumban pposodnak, de azt hiszem hogy a porcellán tányér is helyettesíteni tudja ma azokat.

- Uraim! - abba hagyom a mondókámat. Leteszem a lantot, hogy felvehessék a kenőszót.

- Jó étvágyat mindenkinek !- És az Isten tartsa meg a jó szokását házigazdánknek és kedves feleségének !-
Adj az Ur isten, - hogy még sok bogrács-partyt tudjon Dimonyi Pista barátunk rendezni.-

Öszinte baráti és bejtársi szeretettel köszönt benneteket;

a „Nótás Kapitány”
alias

- Tamáska Bandi -

/Valahol nyugaton, az Úr 1994 esztendőjében.--/

.....
B e j t á r s i h i r e k .
=====

Társadalmi események .
=====

-SARASOTAI- MAGYAR KERESZTYÉN EGYHÁZ

- Magyar (Hungarian) Christian Church of Sarasota -

Lelkész; Nt. Bodor Péter Pál esperes
Orgonista; Horváth Helén

Presbitérium ;

Ferenczy Sándor gondnok
v. Baranchi Tamáska Andre jegyző
Lőrincz Dezsőné pénztáros

Boros Ilona, Dr. Fűry Lajos
Horváth Helén, Kiss Edit
Krajcsik Gizella, Lőrincz Dezső
Dr. v. Ormay Józsefné, Pásztor Ernőné
Tomory József.-
- * -

A Kálvin (Calvin) Egyház Kerület az 1994 május hó végén megtartott közgyűlésén a Sarasotai Magyar Keresztyén Egyházat felvette tagjai közé. Erről az Egyházat a püspök úr értesítette hivatalosan.-

.....
Részlet az egyházköztség a-lapszabályából;

! Cél; Isten országának építése. A magyarság. vallásos-

hitbeli és nemzeti hagyományos ápolása (anyanyelv, kultúra)

Az Egyházköztség jellege; Református hagyományokra épülő ökumenikus gyű-

Az 1994 év februári püspöki látogatás alkalmával, a presbitérium egy része.- b- j-re; Dr. Fűry Lajos, Nt. Bodor Péter Pál ref. esperes, Krajcsik Gizella, Gémesi István v. pénztáros, Ft. nemes Dr. pusz-taszöllösi Vitéz Ferenc ref. püspök Jo-hannita jogi lovag, vitéz nemes Baranchi Tamáska Andre Johannita lovag és Ferenczy Sándor gondnok.-

lekezet. --

Lelkipásztor; A gyülekezet lelki és hitbéli irányítója,
A lelkész, a tiszttakar és a presbitérium eskü alatt végzi szolgálatait.

Pünkösdkor Úrvacsora osztás is volt az Istentiszteleten s a gyülekezet szép számmal vett azon részt.-

A MAGYAR KERESZTÉNY MISSZIÓ lelkésze, Ft. Dr. Szépe László r. kath. lelkész augusztus hónapban Szent István napi misét fog celebrálni, melyre a sarasotai magyarokat szeretettel várja.-
Július hónapban nem lesz mise.-

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

KONFEDERACIJA UNGARISCHER GENDARMERIE KAMERADSCHAFTSBUND
ROYAL HUNGARIAN MOUNTED POLICE VETERAN ASSOCIATION
ASSOCIATION DE LA GENDARMERIE ROYALE HONGROISE

SZEMÉLYI HIREK

K I S S G Á B O R urat

volt.m.kir. csendőrfőhadnagy, az MKCsBK floridai (USA) szövetségének vezetőjét, aki Magyarország szuverenitásának visszanyerése óta Testületünk elismertetésének érdekében közösségi és társadalmi síkon egyaránt készségesen nyújtotta segítségét, önzetlen fáradozásai elismeréseképpen, 1994. február 14-én, Csendőrnapon, világszervezetünk

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
Központi Vezető-helyetteseül
-utódlási joggal -

KINEVEZEM.

Hiven, Becsülettel, Vitézül !
Kelt Calgaryban (Alberta, Kanada.) 1994. II. 14.-én

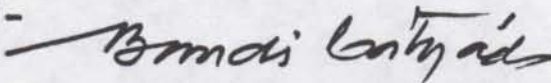
Dr. K i s s G y u l a sk.

a M K C S B K Központi Vezetője

P. H.

- / Bajtársi Levél, XLVII. évfolyam 1. szám. 1994. április 30. án / -

- Gábor öcsém, szívből gratulálok ! -

A Sarasotai Barátok Asztal Társasága - május 31.-i "pirkepásztor" ebédjén három tagját köszöntötte a 81. születésnapja alkalmából; Dr. Pelsőcinót (május 25.), Dr. Fűry Pajét (május 29.) és a FBH Szerkesztőjét - Bendőt (május 30.) Pelsőciék kedves otthonában.

A júniusi ebédjén pedig vitéz L. Jezierski Lászlót, aki pedig a 85. születésnapját tarthatta a Longyel Ferköök vendégszerető házában.

Az ünnepelteknek igen jó egészséget és még számos születésnapot kívánunk!

LOVAGI NAPOK

A Johannita Rend Magyar Tagozata ebben az évben Magyarországon, Sárospatakon fogja tartani a lovagi napokat.

A " Bodrogpari Athén"-t választotta a Magyar Tagozat Vezetősége / Koventja /-

A város történelmi múltja visszamegy egészen az Arpádokig. De a Rákócziak egyik fontos tartózkodási helye volt sokévtizeden keresztül. A híres Református Főiskolának meg egyik nagy meccnése Rákócziné, Lőrántffy Zsuzsánna volt.-

A lovagi napok ügyrendje; 1994 szept. 2.-án (pénteken) gyülekezés, majd vacsora és utána előadás (Szentirmay Kálmán) a Református Gyűjteményről.

Szept. 3.-án (szombaton) reggeli után gyülekezés a Theológián.

8.55-kor bevonulás a református templomba; Johannita és Máltai lovagok, kommandátorok az Ürmester képviselője, végül a lelkészek.

Az Istentiszteleten az Igét Ft. Dr. h. c. Tökés László nagyváradi ref. püspök- Johannita

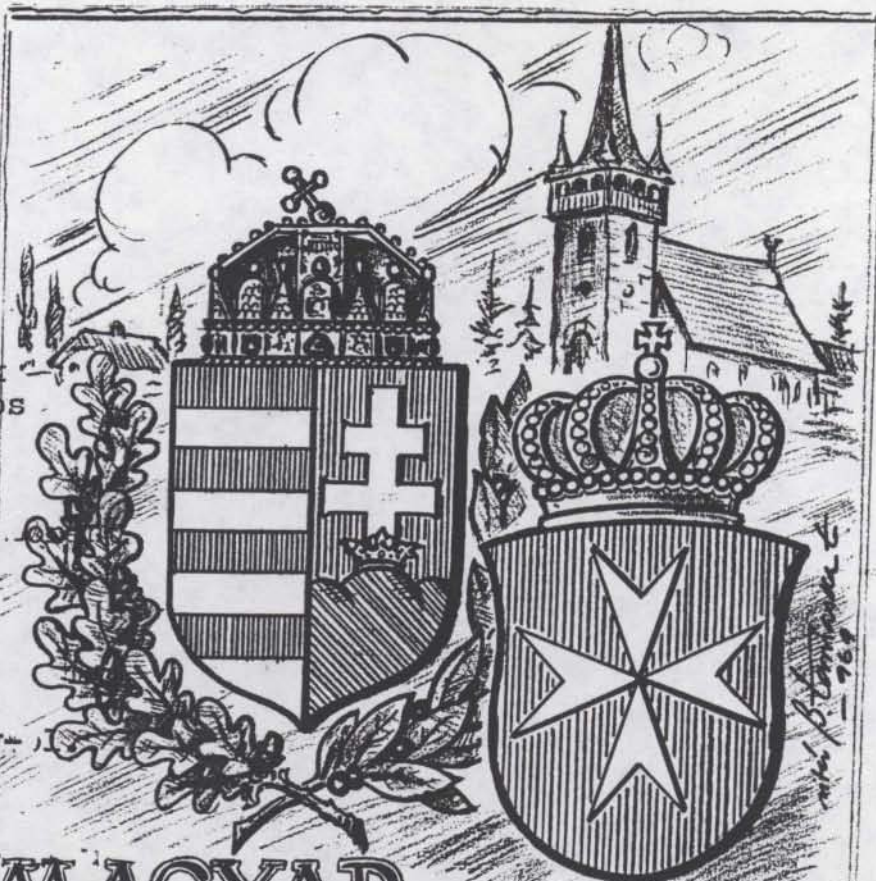
lovag fogja hirdetni.- Istentisztelet; Ürvacsorával és lovagok avatásával, Tiszteleti Keresztek adományozása.

Ebéd után a Vármúzeum megtekintése, majd előadások.

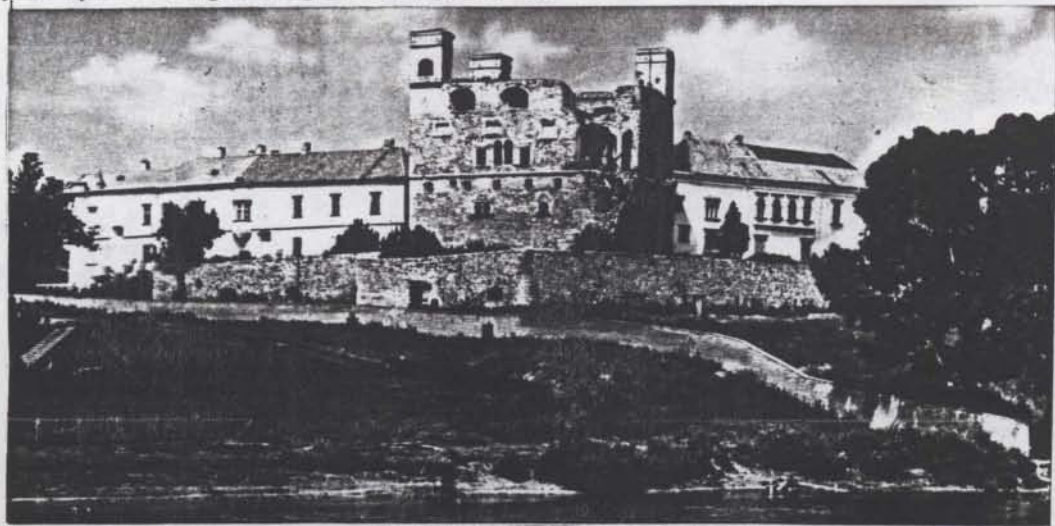
18.30-kor díszvacsora a Bodrog szálló étteremében.

Szept. 4. (vasárnap.) Kirándulás autóbusszal Vizsolyba. Istentisztelet után kötetlen együtt lét.

12, kor; a lovagi napok bezárása.-

**MAGYAR
JOHANNITA
LOVAGOK**

- A sárospataki Rákóczi vár és kastély -

Betegség.

Kórház.

Felgyógyulások.

Legjobban szeretném ezt a részt üresen hagyni.....
Sajnos Sarasotából is többen voltak betegek, kórházban is voltak, sőt o-
peráláson is átestek egyesek.

Itt mindenkiről és mindent nem is akarok megírni, csupán minden barát-
nak, bajtársnak a minél hamarabbi teljes felgyógyulást kívánja a -

a FBH Szerkesztője -

+ H A L Á L O Z Á S . +
+++++

Dr. jur. K U L I S Á N D O R

szkv.m.kir. csendőrszázados, ny. mérnök

1994, április 12.-én Sarasotában (FL.USA)
hosszú betegeskedés után csendesen elhunyt
81 éves korában.

Temetése, 1994, április 16.-án volt a Romain-
temetkezési Intézet kápolnájából.

A temetési szertartást Ft. Dr. Szépe László
r.k. missiós lelkész, Szt. László lovag végez-
te.

Bucsuztatta a v. M.Kir. Csendőrség nevében vi-
téz Baranchi Tamáska Endre, volt évfolyamtár-
sa, a v. M.Kir. Honvédség nevében vitéz L. Je-
zierski László tb. Vitézi Székkapitány.

Gladys, menyje szép énekszólóval bucsuzott az a
pórától, míg fia Sándor II- magyarul-szólt az
elhunyt apáról.

Koporsó vivők voltak; Kuli Sándor III, Geoffrey
unokái, Görgey Kálmán és vitéz Baranchi Tamás-
ka Endre csendőr századosok, ns. Simon László
honvéd-és Dr. Pelsőci László rendőrszázadosok,

Sándor nyugodjál békében !

HÍVEN
BECSÜLETTEL!
VITÉZÜL!

Az 1940, július 9.-én avatott csendőrhadnagyok. Bp.
- Baloldalon első Dr. Kuli Sándor -

Dr. Kuli Sándor szkv.m.kir. csendőrszázados búcsuztatása.

/ 1913-1994 /

Búcsuzni jöttünk ismét.... Egy kedves bajtársunk, barátunk hagyott itt bennünket örökre !-

Vissze kell lapozni életem történetém lapjain 55 évet. Mát bizony ez egy emberöltő.- A családon kívül itt én vagyok, aki legrégebben ismerte az elhunyt barátunkat.

..... 1939 január 4.-én 40 főtársa ember gyűlekezett a Bőszörményi úti csendőrlaktanyában, hogy a Honvéd-és a Csendőr esküt lőtehesse a utána elkezdhesse tanulmányait és annak befejeztével a M. Kir. Csendőrség tisztikrébe bekerülhessen.

Bemutatkoztunk egymásnak... és így tudhattuk meg, hogy Magyarország egész területéről jöttünk össze. Így mondhatnám, hogy az egész országot képviseltük. A Bunéntúlt, a Duna Tisza közt és a Tiszántúlt.

Ekkor ismerkedtem meg, 55 évvel ezelőtt Dr. Kuli Sándorral skiről később azt is megtudtam, hogy Borsod vármegyéből, Mezőcsátáról került fel a Fővárosba.

A szülői házban kepta meg nevelésének alapjait. Édesapja I. Világháborús hadirokkant volt a gyermekeit jó magyar hazafisznak nevelte a rős Kálvinista hitben. A család szemefénye Sándor volt. Elemi iskoláinak végeztével, Miskolcon járta a gimnáziumot, majd később egyetemi tanulmányait folytatva megszerezte a jogtudományi doktorétust. De leszolgált Ánkéntesi évét is a miskolci légvédelmi Tűszerosztálynál, ahol elvégezte a tartalékos tiszti iskolát.

1938 őszén a Felvidék egy részét vászzekeptuk a nemszek a Honvédségnél, de a Csendőrségnél is a fiatal tisztikarban nagy hiány volt. Ezt kellett pótolni. — Így került Kuli Sanyi is a 40 kiválasztott közé.

Mát kemény esztendőt töltöttünk együtt, a Ludoviki Akadémián és a Csendőr Tiszti Tanfolyamon.- Így a 40 hadspródnak volt ideje, hogy megismerhesse egymást.

A Ludovikán,-mint a Csendőrszótály évfolyamelsője, módomban volt jobban megismerni évfolyamtársaimat.... Sanyit a mezőcsáti fiát... csendes, szerény, nem hivalkodó, szorgalmas embernek és jó bajtársnak ismertem meg. Szorgalma mellett azt hiszem, erős akaratú volt a másik főtulajdonsága.- Málk szívú, inkább magába zárkózott ember benyomását keltette. A osztályon belül kisebb baráti csoportok is alakultak, a ő az sbonyi Dr. Cseglédi Jóskaival és Dr. vitéz Kábék Gyuszival tartott szűkebb barátságot. A kiruccnások, kimaradások, téncestélyek és

mésfejte szórkozások nála igazán csak harmadrendűek voltak. Málk kimaradásokról visszatértünk az Alma Mesterbe, Kuli Sanyit még legtöbbször a Krónyvei mellett találhattuk,

Mind a Ludovikán, mind a Csendőrtiszti Tanfolyamon az oktató tisztek, ténérok nagy megbecsüléssel voltak iránta mind végig. De kitará szorgalmának, jó eszének meg is lett az eredménye, mert mint osztályunk rangelsőjét avatták hadnaggyé 1940, július 9.-én. Ekkor már csak 38-en voltunk a szétszórtak beunúnkat Magyarország megnagyobbodott területén, mert már Kérpátalját és Erdély egy részét is vászzekeptuk, újra a miénk volt.

.... Aztán jó ideig nem találkoztunk Sanyival. Mint főhadnagy Ungváron szolgált a szolgálati utjai alkalmával feljött Máramarosszigetre a ott többször találkozni tudtunk,-Azután a háború vihara végigsöpört Magyarországon is. Ő ekkor már,mint százados a Honvédelmi Minisztérium 20-osztályán volt beosztva.-Aztán többet nem is hallottam felőle.

Miután 5 és fél évet a szovjet hadifogságban s a másik öt évet a magyar kommunisták börtönében kitöltöttem, Isten segítségével én is az USA-ba kerülhettem. Itt tudtam meg, hogy Németországból Senyi nem ment haza, hanem erős szorgalommal megtanult németül és egy németországi egyetemen electro-mérnöki diplomát szerzett.- Itt is kiváló esze és vas szorgalma volt nagy segítségére.

Majd azt is megtudtam, hogy Buffalo mellett, a Niagara közelében mint mérnök dolgozik a Dunlop gyárban. Alig vártam, hogy betöppenhessék tonawendai lakásukba, ahol feleségével-Ilival a legnagyobb szeretettel fogadtak 17 év után. Így tudtuk újra felvenni a megszakadt baráti és bajtársi kapcsolatainkat.

..... Kuli Senyi munkájának és családjának élt főként, de a régi baráti és bajtársi kapcsolatokat sem felejtette el soha. Páldás családi életet élt, s amikor jött a megbetegedése, szívós akaratával ebből is újra talpra tudta magát állítani, melyben erős Kálvinista hite is nagy segítségére volt.

Aztán jött később a nyugdíjas korhatár.- Már Sarasotában elég szép számmal voltak hasonlóivású magyarok. Kuli Senyiek is megszerették Floridát és ők is ide költöztek. Itt a baráti és bajtársi körből már kis Magyarországot tudtunk csibélni. Mint nyugdíjasok élhettük a társadalmi életünket, vidám körben épolhattuk a baráti együttest.

Sajnos, az évek múltak felettünk is s a sors újabb és újabb megpróbáltatást mért Kuli Senyire is. Keresztyéni olázzal viselte ezeket s még ekkor sem nagyon akart segítséget igénybe venni. A maga lábán akart mindvégig állni.

Azonban az Úristen másként határozott. Nem akarta azt, hogy még súlyosabb állapotba kerüljön Senyi barátunk és elküldte számára az Égi behívó parancsot. Hűségese Felesége -Ilí, az utolsó pillanatig vele s mellette volt.

Kuli Senyi ma már ott van az égi seregben a régi csendőrr bajtársai között s oda várja régi barátait,-bajtársait.-

.... Isten veled Sándor !- Nyugodj békében !

Sarasota, 1994, április 13,-án .

vitéz nemes Berenchi Tamáska Endre

- szkm.kir. csendőrszázados -

+++ . +++ . +++ . +++ . +++ . +++ . +++ . +++ . +++ . +++ . +++

I N N E N - O N N A N *

=====

Levelekből; (Elég sok levelet kaptam Magyarországról s azokban mind a választásokkal kapcsolatban irtak;.....

Bp-ről; "A választások miatt nagyon elkeseredtem. Én a MDF-re szavaztam, az ismerőseim is. De sajnos, sok itt a rövidlátó, buta, primitív ember. Kommunista rendszerben éltem le életemet, elég volt belőle"....

Bp-ről; "Emlékezetem szerint az idén is szándékodban áll ellátogatni ebbe a judeo- bolsevista országba. Amennyiben nem riaszt el Benneteket a legutolsó választások gyalázatos kimenetele"..../nyilt lapn jött ./

Bp-ről; "Sajnos a választások kimenetelére várható volt. Egyrészt, mert nagy év alatt egy kormány sem tudott volna csodát teremteni. Másrészt az

is igaz, hogy ez a főleg fűzfapoétákból és tanárokból álló parlament nem sok szakértelmet produkált és a parlamentből kabaret csinált.

A tömegek csak azt nézik, hogy az életszínvonal a nyolcvanas évekhez képest kb. ötven százalékkal csökkent, nagy a létbizonytalanság s a bűnözés és a korrupció sohanemlétott méreteket öltött. A Nyugat most gazdasági vasfüggőnyt húzott a volt szocialista országok felé.-

Egy reális politikai és gazdasági helyzet előreláthatólag majd csak a harmadik választás után alakulhat ki, - sajnos, ezt már a mi korunkban aligha érjük meg."... ***

Ezekhez hasonló értelmű levelet kaptam még legalább egy tucatot.-

Az alábbi levelet, viszont én irtam.

Captain the Cavalier
Endre v. Timonja de Baranich
2621 Woodgate Lane
Sarasota, FL 34231 USA

Sarasota, 1994. jén. 18.-én

- MKCsBK vezető -
/1974-1983/

Dr. Für Lajos úrnak
Honvédelmi Miniszter

B u d a p e s t e .
1885 Magyarorszag

Mélyen tisztelt Miniszter Úr!

Crömmel olvastam a Johannite Tájékoztatóban, - mint Johannita lovag-
arról, hogy a Miniszter Úr presbitériumi címet is visel.
Igy feltételezem azt, hogy a Református Egyházhoz tartozik.
NB. A Sarasotában élő magyarok Keresztény Egyháznak (90 %-ban re-
formátus) nemcsak alapító tagja vagyok, de már öt éve megválasztott
presbitériumi főjegyzője is.
Ezt a levelemet nem egy pivetalos levélnek szentem, de úgy vettem
a bátorságot erre, hogy mint egy egyházhoz tartozó magyar a másik ma-
gyarunk írjam.
Tevély 2 hónapig Magyarországon tartózkodtam s nem sikerült módot
találni erre, hogy a Miniszter Úrral tíz percet együtt tölthessék.
Csak később tudtam meg, hogy másodfokú unokabácsám, Sipos Zoltán-
sátoreljáróhelyi leköv. s Miniszter Úrnak s csángói ref. kollégiumben-
/gimn. és mezőgazdasági középiskola/ testnevelési tanára volt. Majd új-
ra s II. Rákóczi Ferenc emléktáblájának megkoszorúzásakor találkozott.
A másik unokabácsám, - Nagy László - okl. vegyész és textil mérnök-
soproni lakos mondta el nekem június végén, hogy Antall miniszter-
elnökkel igen jó kapcsolatban van, még s soproni beszédét isfordította
le. De említette azt, hogy mint erős MDF-os kapcsolata van a Miniszter Úr-
rel is, valamint László Andorról is csak a legjobbeket tudta nekem mon-
dani. U.i. közben egyik pályamunkámmal s akitekkel kurtoromától egy okle-
velet is kaptam.-

Ha ezeket előbb tudom meg, akkor "ket kértom volna meg, hogy
járjenek közbe ebben, hogy a Miniszter Úr fogadjon.-
Amikor még az USA-ban járt először körúton, - még nem mint miniszter
-, régi jó barátom és volt hadifogolytársam Mt. Eötvös Feri írta, hogy-
ha erre fog jönni, okvetlenül hallgasson meg. A Feri szava nekem szent
volt.- Tudomásom szerint Sarasotában nem fordult meg sajnos.
Jól tudom, hogy a beadványommal még ne is nehéz foglalkozni, de a re-
ményt sem én, sem bejtársaim nem adjuk fel. El kell annak az időnek jönni,
amikor mi meghurcoltak, becsületünkben besorozottak is megkapjuk a méltó
elértelt.

Jól tudom, hogy ez nemcsak a Miniszter Úrnak málik.

Öszinte megbecsüléssel köszönti;
Endre v. Timonja de Baranich

.....

A mai napig nem kaptam erre a levelemre sem
választ a Honvédelmi Miniszter Úrtól. Mint a-
hogy türelemmel vártam a még 1993. máj. 10.-én
keltezett beadványomra, hogy jöjjön válasz.
- Arra sem jött .-

A SARASOTA HERALD TRIBUN
1994. ápr. 13.-i számából

Sándor A. Kuli

Sándor A. Kuli, 81, Sarasota, died
April 12, 1994.

He was born March 1, 1913, in
Mezocsat, Hungary, and came to
Sarasota 10 years ago from Buffalo,
N.Y. He was an engineer for Rubber
Dunlop Tire Co., retiring after 23
years. He received his doctorate for
the University of Pecs in Hungary
and his bachelor's degree in engi-
neering from Munich Polytechnic
Institute. He was a captain in the
Hungarian Gendarmes and a mem-
ber of the Hungarian Reformed
Church. He introduced the use of ul-
tra-high-temperature water to tire
production and replaced steam
technology.

Survivors include his wife, Ilona;
a son, Alexander S. of Austin, Tex-
as; a sister, Marie Toth of Hungary;
and three grandchildren.

Visitation will be from 10 to 11
a.m. Saturday at Romaine-Sarasota
Funeral Home, with services fol-
lowing. Burial will follow services at
Palms Memorial Park.

Memorial donations may be made
to the Hungarian Christian Society
Inc., 210 Garfield Drive, Sarasota
34236.

A régi Honvédelmi Miniszter,
dr. Für Lajos már levitéz-
lett s így az újtól nem is
várhatok válaszokat, mert
a leveleim nem hozzá voltak
címezve.-

- Eb ure fakó ! -

.....